

GÁLATAS

Gálatasdih jwí táí beh joyát pínah naáwát

¿Déhe tiguaá daácniji? Pablo, Dios á jib bohéat túttni nin náodih át daacáp wut jī. Pablo ded pah á jumatdih chah jéihfhna, Romanosdih jwí táí beh joyát pínah naáwátdih nī enéé.

¿Detdih át daácji? Chah dawá jéihnit “Galacia baácdih bóo tútchinadih moón Jesúfhwā, Pisidia baácdih bóo Antioquía, Iconio, Listra, Derbe tútchina Pablo á jwíih bohé jibichah, á bohénitjidih nin náodih át daac wahap wut jī”, í níj jenah joiná caá.

¿Dedmant, débólih cah, át daácji? Chah dawá jéihnit “Pablo á jwíih bohé jib péanit, Siria baácdih bóo Antioquía tútchiboó jwáub jwabínit, Jerusalén tútchina Jesúfhwā í maátajīh míc wéhenadih á bejat pínah játih nin náodih át daacáp wut jī. Pánih jumna, jópchi 48, 49 (Jesús á wunat túttimah 15, 16 jópchi túttimah) át daácji tagaá”, í níj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bita táí jéihnit “Jerusalénboó Jesúfhwā í maátajīh míc wéheat túttimah, Corinto tútchiboó jib jwabínit, jópchi 51 (Jesús á wunat túttimah 18 jópchi túttimah) át daácji tagaá”, í níj jenah joiná caá. Bitá táí jéihnitboó “Siria baácdih bóo Antioquía tútchiboó jumnit, jópchi 53 (Jesús á wunat túttimah 20 jópchi túttimah) át daácji tagaá”, í níj jenah joiná caá. Bitaboó “Macedonia baácmant, jópchi 54—57 (Jesús á wunat túttimah 21—24 jópchi túttimah) át daácji tagaá”, í níj jenah joiná caá.

¿Dedé pínah tiguaá át daácji? Biquína judíowā judío nihcannitboodhā “Yeéb Diosjeéh táí jumfhna, Jesucristodih nī jepahat jībjeéh nihcan, jwíit judíowā jwíipí chājat pah quehli nah yapat chóodih bóodat yeebdíhbut á náahna caá”, í níj naáwáp wut yuh jī. Pánih bohéna, judío nihcannit Jesúfhwādih búdí í wid jenah joyát tútup wut jī. Páant í wid jenah joyátdih yooabáfhna, “Diosjeéh táí jumtat tút niijná, Jesúsdih jepahatjeh caá yeebdíh á náahap”, Pablo queétdih át níj daacáp wut jī.

Gálatas ded pah á jumtat:

1. Pablo á daac jwíihat (1.1-9)
  - a. Queétdih á túyat tútat (1.1-5)
  - b. Yee bohéatdih í jepahatdih á jūihñat (1.6-9)
2. Pablo Jesúskeh á bohé jibat túttni jumna, yooópdih á bohéat á jumtat (1.10—2.21)
  - a. Ded pah á bohéat pínahdih Dioskeh Pablodih á jéihyaat (1.10-12)
  - b. Jerusalén tútchidih moón Jesús á bohéat túttnit Pablodih í jéihyacat (1.13—2.21)
3. ¿Moisés á wutatdih jepahat, Jesucristodihkeh táí jenah joyát níit náahap? á níj bohéat (3.1—4.31)
  - a. Galaciadih moón ded pah Jesúsdih í jwíih jepahat (3.1-5)
  - b. Abraham ded pah á chājatji (3.6-9)
  - c. Moisés á wutatji chéwat panihni á jumtat (3.10-14)
  - d. Dios Abraham á níjātji ded pah á jumtat (3.15-18)
  - e. Moisés á wutatji dedé pínah á jumtat (3.19-25)
  - f. Jwíit teo wáhnit panihnit nihcan, Dios weh jwí jumtat (3.26—4.20)
  - g. Ded pah Agar, ded pah Sara í jumtatjidih náhninit, chéonit panihnit, watnit panihnit jwí jumtat (4.21-31)
4. Jesúsdih táí jenah joint, chéonit panihnit nihcan, ded pah jwí jumtat pínahdih á bohéat (5.1—6.10)
5. Pablo á péé naáwát, á péé túyat tútatbut (6.11-18)

Pablo queétdih á túyat túutat

1 ¹⁻²Weém, Pablo, biñdih daacát tútútnit, yeéb Galacia baácdih jamni tútchinadih moón Jesúfhwádhíh wá wahna caá. Nihat wájeéh jamnit Jesúfhwábut yeebdíh í túyat túutna caá. Weém, Pablodih jíí Jesucristo á níwip jí, áih túini doonádhíh wá naóh jib bohéat pínah niijná. Cáacwá weemdíh í naáwát túatcap jí. Obohjeéhtih, Jesucristo, Dios jíwí íp caán wunníjdih booanibut weemdíh í níwip jí. Páant í naáwát túutni jamna, nin núodih yeebdíh wá daác wahna caá. ³Dios jíwí íp, jíwí Maáh Jesucristobut yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná. ⁴Dios jíwí íp á náahat pahjeh, caán Jesucristoboó jíwí yéejat jíib, át wun wúhup wut jí,* á teo wáacatjíh yeejépwá í jumat pah nihcan, yéej chájdíh jíwí yap yohat pínah niijná. ⁵Páant á chájdíh jéihna, “Paá, meém nihadtih jéih beedáni jamna, cáacwádhíh jígah ennit, mapí túi teo wáacna caá”, jíwí ípdih yeó jáap jumat pah búdí jíwí níj wéi naáwát dée caá. Páant tíj jíwí níj wéi naáwáp.

**Dios cáacwádhíh
ded pah á túi ubat**

⁶Yeéboó ded pah ñi chájat doonádhíh joinít, weém búdí wá náhni dahwana caá. Dios yeebdíh búdí oina, át níwip taga, Jesúsdih jepahnit, áihwá ñi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant yeebdíh búdí á oyochah yuhna, waícanjeh biñ bohéatdhíh joinít, Jesucristoodíh cádahna caá ñi chájap. Páant ñi cádahat doonádhíh joinít, “¿Dépanih tigaá waícanjeh í túut nuúm?” níj jenah joinít, wá wáhi bejep be. ⁷Biquína ñi pebh jamnit, yeebdíh tac buugána, mácah bohénit, Jesúfh túini doonádhíh í yéejana caá. Páant yeebdíh naóhna, nin pah í níj yee bohéna caá: “Túí ubnit jumat túut niijná, Jesucristodihjeh ñi túi jepahaá’, Pablo níj naóh bohéna, yeebdíh á nih yána caá. Diosjeéh túi jumat túut niijná,

jíwí ñowá í naáwátjdihbut túi jepahat caá náahap”, í níj yee naáwáp wut be. Obohjeéhtih, “Nin túini dooná caá”, í níj naóhnioboó túini dooná yooab níhcan caá. ⁸Jwíit, Dioíh ángel japmant júóhni, yeebdíh jíwí jíwíh bohéatjdíh mácah jíwí bohénachah, jwíitdhíh Dios búdí peéh chájna, iiguípná á waha naáh. ⁹Wá naáwátjí pah wá jwúub naóhbiipna caá, páant muntih: Yeebdíh jíwí jíwíh bohéatdhíh ñi túi jepahachah yuhna, det yeebdíh mácah í bohénachah, Dios queétdih búdí peéh chájna, iiguípná á waha naáh.

¹⁰Páant niijná, “Caánboo tígaá túi bohéni á jamup”, weemdíh cáacwá í níjádíh wá bidcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó weemdíh “Meém ma túi bohéna jíí”, á níjádíhjáh caá wá náahap.* Cáacwádhíh weñáhnit bohéna, Cristoboodíh wáta weñacan tagaá. Pánih weñacan, caandíh teo wúhni wáta jamcan taga.

**Cristo Pablodih
ded pah á túut nuumatjí**

¹¹Wá déewá panihnitá, nindih ñi jéihyat pínah yeebdíh wá náah yacna caá: Wápi bohéni túini dooná cáacwá í jenah joyátjijeh nihcan beé. ¹²Ded cáacdhíh wá joiníi doonábut nihcan beé. Bitá weemdíh í bohécan beé. Obohjeéhtih, Diosjeh weemdíh ded pah á wúúh á jumatdhíh á bohénap jí.

¹³Jesucristodih wá jepahat pínah játih, jwíit júdiowá jíwí ñowá í naáwátjdíh wá túi jói waadánap jí. Pánih túi jói waadáni wá jamuchah, ded pah wá chájdíh doonádhíh yeéb ñit jóijí tagaá. Pánih jamnit, Jesúfhwá Diosdhíh yap yohnit í jumatdhíh jenah joinít, eníhcan, búdí yeejépwá chájna, queétdíh wá túi mao beedá bojíhip yuh jí.* ¹⁴Jwí ñowá í naáwátjdíh túi jepahíhna, weém bíic yooó behnit chah wá túi bohénap jí.*

¹⁵⁻¹⁶Obohjeéhtih, wá cáac jumat pínah játih, Dios weemdíh búdí oina, átát níojip taga, áih túini doonádhíh wá bohéat pínah niijná. Pánihna, yéejni wá jamuchah

* 1.4 Mt 20.28; Mr 10.45; 1Ti 2.6; Tit 2.14 * 1.10 1Ts 2.4 * 1.13 Hch 8.3; 22.4-5; 26.9-11
* 1.14 Hch 22.3

yuhna, ā náahni yeó jáapdih Jesús ā wahniji ā jumatdih weemdfh ā jéihyanap jī. Pánih jéihyanit, judíowā nihcannit pehbóo ā wahap jī, áih túini doonádih queétdih wā naáwát pínah niijná. Páant ā wahachah, “¿Ded pah tigaá weemdfh níj bohéat náah?” cáacwádih wā níj wébh joí encap jī.* ¹⁷Jesús áih túini doonádih naáwát túttnit maáta, wā játih ā níonit ī jumuchah yuhna, Jerusalén tátchina queétdihbut míic wéhenadit wā bejcap jī. Caanná bej jwuhcanjeh, Dios ded pah weemdfh ā náah yacatdih jéihíhna, Arabia baác cáac wihcapboó caandih wébhúbdih wā bejep jī. Caánboó jumniiji Damasco tátchina wā jwáub juibínap jī, páant muntih.

¹⁸Biíc peihcanni jópchi táttimah, Jerusalén tátchina Pedrodih enedih wā bejep jī buca.* Caanná chéne semanabitjeh wā jumap jī. ¹⁹Jesús áih doonádih ā naáwát túttnit bita maátadit wā jwááhcap jī. Obohjeéhtih, Santiago jwí Maáh úuddih pohba wā jwááap jī. ²⁰Páant wā daacáchah, wā naáwát yoobópdih ā jumatdih Dios ā jéihna caá.

²¹Túttimah, Siria baác, Cilicia baácnabut naóh jibidih wā bejep jī. ²²Caanná wā jib bejehchah, Judea baácboó jumnit Jesúhwa weemdfh ī jwááh jwuhcap jī. ²³Ded pah wā chájat doonádihjeh ítát joyóp tají. “Játihi jwiít Jesúhwađih yeejép chájna, túini doonádih jwiítđih cádahat túttniji buu caán doonádihjeh jwáub naóhna caá ā chájap, cáacwá Jesúsdih ī jepahat pínah niijná”, ít níj míic wéhenap wut jī. ²⁴Páant wā túut nuumát doonádih joinít, “Paá, caandih mat túi teo wáacap taga”, Diosđih búdí ít níj wéi naáwáp wut jī.

**Cristo ā naáwát túttnit maáta
Pablodih ī wéi jwááat**

2¹⁻²Catorce jópchi táttimah, Diosboó weemdfh Jerusalén tátchina ā bejat tútutuchah, Bernabéjih caanná wā jwáub bejep jī. Pánih bejna, Titodihbut jwí numah bejep jī.* Caánboó judío nihcanni, jwí nuowā ī wutat pah bóodcanni ā

jumap jī. Caanná juibína, caánboó jumnit Jesúhwa ī maátajeh ī míic wáacachah, judíowā nihcannitđih túini doonádih ded pah wā bohéatđih queétdih wā naáwáp jī. Pánih naóhni, ded pah wápi bohéatđih queét ī túi jéihyatđih wā náah yacap jī. Pánih jéihcan, wā bohéatđih ī wéicah, wā tewat buudní áta jum taga. Obohjeéhtih, ded pah wā bohéatđih jéihnit, ī túi weñep jī. ³Páant wā naáwáchah wéi joiná, Tito bóodcanni ā jumuchah yuhna, “Meembát ma bóodat tútut”, caandih ī niijcáp jī. ⁴Queét maáta biícđih jwí míic wéhe láa, jwiít Jesúhwa nihat biícđih jwí míic wáacachah, biquína “Jesúsdih jepahnit jwí jumna caá”, níj yeenitbut ít waadáp jī. Pánih waadní, judíowā nihcannitđihbut ī bóodat tútutap yah jī. Obohjeéhtih, buu Jesúhwa jumna, jwí nuowā ī naáwátjidihi jepahcan, Jesúsdihjeh jwí túi jenah joiná caá. “Páant jwí chájachah, jwí ípboó jwiítđih ā túi enna caá”, jwí níj jéihna caá. Páant níj jéihnit jwí jumuchah enna, jwiítđih júihñat túut niijná, ded pah jwí chájatđih jéihíhna, queét jwíjéeh ít waadáp tají. Pánih waadní, jwí nuowā ī naáwátji biíc yoobó jwiítđih ī jepah beedáat tútutap yah jī, páant muntih. ⁵Páant ī wutuchah yuhna, túini doonádih ní jéihyat pínah niijná, jwiítboó queétdih jwí jepahcap jī.

⁶Pánihna, Jesúhwa ī maáta túini doonádih ded pah wā bohéatđih joinít, “Ma bohéat pahjeh tih judíowā nihcannitđih ma bohénaá”, níj naóhni, weemdfh biíh wutatđih ī bohéat tútutap jī. Queét Jesúhwa ī maátadih “Queétboó chah jéihnit caá”, biquína ī níj jenah joyóchah yuhna, dedé pínah weemdfh nihcan caá. Diosboó nihatđih biíc yoobó ā jenah joiná caá.* ⁷Queét ded pah wā bohéatđih túi wéini, “Pedrodih jwiít judíowáđih ā bohéat pínah niijná, Dios át níojip taga. Pánihat pah, Pablodihbut judíowā nihcannitboodđih át bohé jibat tútutap taga”, ī míic niijíp jī. ⁸Judíowáđih Pedro ā bohénachah, Dios búdí át teo wáacap wut jī. Weembát judíowā nihcannitđih wā bohénachah, Dios biíc

* 1.15-16 Hch 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 * 1.18 Hch 9.26-30 * 2.1-2 Hch 11.30; 15.2
* 2.6 Dt 10.17

yoobó á teo wáacachah, queébtut í tái jepahap jī.

⁹Pánihna, Santiago, Pedro, Juanjīh, Jesúhwhā í maata yoobát, Dios weemdīh búdí á teo wáacatjidih jéihnit, “Dios yoobópdiĥ át nīo wahap taga, jwí déewā nihcannitdih á naáwát pínah niijná”, í míc niijp jī. Páant niijnít, weemdīh Bernabédihbut búdí wēinit, “Jwí tái míc teo wáac jīh”, niijná, jwí míc māj tewep jī. Pánih māj teonit, “Yeéb jwí déewā nihcannitdih nī bohéátjī pah nī tái naáwá. Jwiítboó jwí déewādiĥjeh jwí naóhbiĥna caá”, Santiagowā jwiítidih í niijp jī. “Páant tíí á jumna nah”, jwí míc niijp jī. ¹⁰Páant niijná, Jesúhwhā moh yéejnitdih jwiítidih í teo wáacat tūtutp jī. Weembút moh yéejnitdih búdí jīgah ennit, wāpí teo wáacana caá. Páant niij míc wéhe péanit, jwiít Antioquía tútchina jwí jwáub bejep jī.

Pablo Pedrodiĥ á jūihñap

¹¹Táttimah, Pedrobut Antioquía tútchiboó á juibínap jī. Obohjeéhtih, jwí pebhna juibíniji, yoobópdiĥ á chājcat peéĥ caandīh wā jūihñap jī. ¹²Nin pah á chājap jī: Jwí nūowā “Jwiít judíowā bódcannit bícdih jwí jeéméchah á túcan caá”, í niijátjī á jumachah yuhna, Pedroboó jwí pebh jwíh juibína, jwí déewā nihcannit bícdih á tái míc wēp jwuhap jī.* Obohjeéhtih, biquína jwí déewā, Santiago á chéenwáboó í juibínachah ennit, jwí déewā nihcannitdih cádahnit, Pedroboó “Būu juinít bóodat tūtutnit weemdīh jūihñá”, niijná, ijeéh á jwáub míc wēpcap jī. ¹³Páant á yee buugúchah ennit, bita jwí déewábut caandīh míc jéih ennit, queébtut bíc yoobó í cádahap jī. Bernabé yuh buca tái jéihni jumna yuhna, queé í chājat bíc yoobó caanbút á cádahap jī. ¹⁴Pánih cádahnit, “Nihat Jesúsdihjeh jepahnitdih Dios bíc yoobó á wēi enna caá”, ípí niij bohéát pah queé í cádahap jī. Páant í cádahachah ennit, nihat Jesúhwhā í joyóchah, nin pah Pedrodiĥ wā niij jūihñap jī: “Meém judío jumna yuhna, Jesucristodih jepahna, jwí nūowā

í naáwátjidih ma tái jenah joí cádahap jī. Pánih cádahnit, judíowā nihcannit í chājat pah queé bícdih ma tái jeémp jwuhap be. Obohjeéhtih, būu queétdih cádahnit, jwí nūowā í naáwátjidih ma jwáub jepahachah ennit, queé jwí déewā nihcannit nin pah í niij jenah joiná nacaá: ‘Pedro páant á jwáub jenah joyóchah, queé judíowā í nūowā í naáwátjidih jwiítidihbut jepahat caá náahap’, í niij jenah joiná nacaá. Páant ma chājat á túcan caá”, Pedrodiĥ wā niijp jī.

Jesúsdih tái jenah joinitdih Dios á wēi enat

¹⁵Jwí nūowā judíowājeh ítát jumap tajī. Pánihna, jwiítbut í juimená judíowājeh muntih jwí jumna caá. Pánih jumnit, Dios á wutatdih jéihnit jwí jumna caá. Obohjeéhtih, queé judíowā nihcannit Diosdih í jéihcan caá. ¹⁶Pánihna judíowā jumna yuhna, caán wutatdih jwí jéih jepah beedácatdih jwí jéihna caá. Caandīh jepahcat jūib “Queé tūinit caá”, jwiítidih Dios á niij encatdihbut jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh tái jenah joinít jwí jepahat jūib, “Queé tūinit caá”, Dios jwiítidih á niij enna caá. Pánih jéihnit, jwiít judíowā yuhna, Jesucristodihjeh tái jenah joinít, jwí jepahap jī, “Queé tūinit caá”, Dios jwiítidih á niij enat pínah niijná. Jwiít cáacwā Moisés á wutatjidih jéih jepah beedáccannit míc jwí jumna caá. Pánihna, caandīh jwí jepahcat jūib, “Queé tūinit caá”, Dios á niij encan níit. Caandīh jéihnit, “Caán wutatdih joí waadánachah, Dios jwiítidih á tái wēi enna caá”, jwí niij jenah joicán caá.*

¹⁷Pánihna, Cristodih jepahnit, “Queé tūinit caá”, Dios jwiítidih á niij enat pínah niijná, caán wutatdih cádahna caá jwí chājap. Obohjeéhtih, páant jwí cádahachah ennit, bita jwí déewā caán wutatdih tái jepahat tūutitboó “Queé jwí déewā nihcannit pah yéej chājnit í jumna caá”, jwiítidih í niij jenah joiná caá. Páant í niij jenah joyát pah jwiítbut jenah joinít, “Moisés á wutatjidih cádahat tūutnit, Cristo jwiítidih á yéej

* 2.12 Hch 11.2-17 * 2.16 Sal 143.2; Ro 3.20,22

chājat túttna caá”, jwíta níj jenah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Pánihna, “Jesucristodih jepahna, Moisés ā wutatjidih jwí cádahat jīb, yéejnit jwí jumna caá”, jwí níj jenah joicán caá. ¹⁸Cáacwādih nin pah wāpí níj naóh bohéna caá: “Diosjeéh túi jumíhna, jwí nuowā ī naáwátjidih jenah joicán, Jesucristoboodíhjih túi jenah joinít, jepahat caá náahap”, wā niijná caá. Obohjeéhtih, páant níj bohéniji jwáub tút nuumnít, “Diosjeéh túi jumat tút niijná, jwí nuowā ī naáwátjidih túi jepahat caá náahap”, níj naóh bohéna, yéej chājni yoobát wāta jum tagaá. ¹⁹Moisés ā wutatjidih weémboó túi jepahcanni jumna, caandíh yap yohni wā jumna caá. Pánih yap yohni wā jumtíh jéihna, “Caandíh wā jepahcat jīb, Dios weemdíh ā wēi encan caá”, wā níj jenah joiná caá. Páant níj jenah joinít, Dios bicdíh túi jumat tút niijná, caán wutatdih jenah joi cádahnit, Jesucristoboodíhjih túi jenah joinít, wā jepahna caá. ²⁰Caánboó weemdíh oinit, wā yap yohat peéh cruzboó ā wun wūhuchah, weembát ájeéh bícdih wunni pah wā jumna caá. Pánih wunni pah jumna, weém wā jenah joyátdíhjih chāj cádahnit, Cristoboodíh túi jenah joinít, jepahna caá wā chājap.* ²¹Pánihna, “Dios jwiítidih bádí ā oyochah, Cristo ā wun wūhat dedé pínah nihcan caá”, wā niijcán caá. Obohjeéhtih, Dios ā wutatdih jepahat jībjih ájeéh jwí túi jumuchah, Cristo ā wun wūhat dedé pínah āta nihcan tagaá.

Jesucristodihjih jepahat caá náahap

3 ¹IYeéb Galacia baácdih moón Jesúfhwā jenah joicánnit ni jumna caá! Jesucristo cruzboó ā wun wūhat doonádih yoobópdih yeebdíh wā naáwáp jī. Páant wā naáwátidih ni túi jepahachah yuhna, buu ḷDépanih tigaá bitaboó yeebdíh mácah ī naáwáchah joinít, ni jepah? ²Nindih wāát jenah joi en tigaá: ḷMoisés ā wutatjidih ni jepahat jīb níit Túini Espíritu níjeéh āt jwíh jum?

Nihcan caá. Obohjeéhtih, túini doonádih joiná, Cristodih túi jenah joinít, ni jepahachah, níjeéh āt jwíh jumap be. ³Túini Espíritu ā teo wáacatjīh Cristodih ni jwíh jepahna yuhna, ḷDépanih tibeé buu jwáub tút nuumnít, ni jenah joyátjīhjih Moisés ā wutatjidih jepahna caá ni chājap? Pánih chājna, jenah joicánnit ni jumna caá. ⁴Túini doonádih ni jepahatjī jīb dawá láa túini yeebdíh āt yapjip tagaá. ḷPáant yeebdíh ā túi yapatjidih ni quíib buadá níit? Oboh pohba páant yapna āt chājīcan tagaá. ⁵ḷDed pah ni chājatjī jīb tibeé Dios yeebdíh Túini Espíritudih āt wāhji? ni jenah joyóchah. Moisés ā wutatjidih ni jepahat jīb nihcan, áih túini doonádih joinít, Cristodih ni jepahat jīb, yeebdíh Túini Espíritudih āt wūhup taga. Páant ā jumuchah, Jesucristodih ni túi jepahat jīb cáacwā ī jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjīh yeebdíh ā chāj jūat túttna caá.

Abraham Diosdih ā túi jenah joyát

⁶Buu, jwí nuo Abraham ded pah ā chājatjidih jwí jenah joyát dée caá. Dios caandíh ā naáwátidih āt túi jenah joyóp wut jī. “Weemdíh wā túi chājīpna caá”, Dios ā niijíchah, ā túi jenah joyát jīb, “Caán Abraham túini caá”, Dios caandíh āt níj enep wut jī.* ⁷Pánihna, caán Diosdih ā túi jenah joyát pah, jwiítbut páant túi jenah joinít, Abraham ā jūimená panihnit jwí jumna caá.* ⁸Judíowā nihcannitbut Diosdih ī túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, Dios ā níj enna caá. Páant ā níj enat pínahdih jéihna, Dios nin túini doonádih Abrahamdih jātīh átat naáwáp wut jī: “Weemdíh ma túi jenah joyát jīb nihāt nin baácdih moondih wā túi chājīpna caá”, āt niijíp wut jī.* ⁹Pánihna, Abraham caandíh ā túi jenah joyóchah enna, Dios caandíh ā túi chājatjī pahjih, buu láabut det Diosdih túi jenah joinítidih bíic yoobó ā túi chājīpna caá.

¹⁰Obohjeéhtih, ded “Moisés ā wutatjidih jepahíhna, Dioíh wā jumīpna

* 2.20 Fil 1.21 * 3.6 Gn 15.6; Ro 4.3 * 3.7 Ro 4.16 * 3.8 Gn 12.3

caá”, níj jengah joinídh bádí peéh chājat ā jumbipna caá. Nin pah Moisés āt níj daacáp tajī: “Ded wā wutatjidih táí jengah beedácnidih bádí peéh chājat ā jumbipna caá”, āt níj daacáp tajī.* ¹¹Bífh naóh yapani nin pah āt níj daacáp tajī: “Diosdih táí jengah joí, jepahnitboodíh ‘Queét túinit caá’, Dios ā níj enbipna caá. Pánih jepahna, páantjeh Diosjeéh í táí jumbipna caá”, āt níj daacáp tajī.* Páant ā níjájti yoobópdih ā jumuchah jéhnit, nindihbut jwí táí jéihna caá: Ded Moisés ā wutatjidih ā jepahat jíib “Caán túini caá”, Dios ā níj encan níft. ¹²“Ded Diosdih táí jengah joiní, ā jepahachah, ‘Caán túini caá’, Dios ā níj enbipna caá. Ded weemdíh Dios ā wutat tútatjidih táí jengah beedánijeh Dios bícdih ā táí jumbipna caá”, Moisés āt níj daacáp tajī.*

¹³Jwiít nihat caán wutatdih jwí táí jéih jengah beedácah, jwiítidih Dios ā peéh chājipna caá. Páant ā peéh chājat jwiítidih ā jumuchah ennit, Cristoboó caán ā peéh chājat déedih jíib chājnit, jwiítidih āt wun wūhup wut jí. Caandíh cruzboó í péoh dodh mawat pínahdih jengah joinít, jon játih nin pah ít níj daacáp tajī: “Ded máa nahdih í mao yaíhnioboó bádí peéh chājni ā jumbipna caá”, ít níj daacáp tajī.* ¹⁴Páant í níj daacátji pahjeh tih Cristo nin baácboó ā jumuchah, caandíh āt yapap tajī. Caandíh páant ā yapatji jíib, “Nin baácđih moondíh wā táí chājipna caá”, Abrahamdih ā níjájti pahjeh tih jwí déewā nihcannitdih Dios āt táí chājap taga. Páant Cristo ā wun wūhuchah, caandíh táí jengah joinít, jwí jepahachah ennit, “Túini Espiritudih wíh cáacwādih wā wūhbiipna caá”, ā níjájti pah jwiítidih āt wūhup jí.

Dedé pínah tigaá Moisés ā wutatji

¹⁵Wā déewā panihnitá, Dios jwí nuo Abrahamdih ded pah ā chājatjidih yeéb ñi beh joyát pínah níijná, ded pah jwiít cáacwā jwípí chājatdih yeebdíh wā náhniabipna caá. Jwiít bífhđih nin pah

jwípí níj naóhna caá: “Nin pah meemdíh wā chājipna caá”, jwí níijná caá. Páant jwí níjájtidih bífhboó ā jéih jwúub túut nuumcán níft. “Páant ā níjájti pah ā chājcan níft”, bitaboó í jéih níijnán níft. ¹⁶Caán jwí níjájti pahjeh muntih, Dios jwí nuo Abrahamdihbut nin pah āt níj naáwáp wut jí: “Weemdíh ma táí jengah joyát jíib, nihat baácđih moondíh wā táí chājipna caá”, caandíh, ā jumadihbut āt níjájti wut jí. Páant níijná, nihat ā juméná yoobáđdihjeh níijná āt chājcap wut jí. Bíc ā jumá, táttimah bóo láa jumni Cristodih níijná āt chājap wut jí.* ¹⁷Buu yeebdíh wā táí jéihya naóhbiipna caá: Jwí nuo Abrahamjidih “Meemdíh wā táí chājipna caá”, Dios ā níjájti táttimah, cuatrocientos treinta jópchi yapat táttimahna Moisésjidih āt wutat túutup wut jí, áih cáacwā í jepahat pínah níijná. Pánih watna yuhna, “Abrahamdih wā jwíh níjájti pah, túut nuumcánjeh, bíc yoobó wā péabipna caá”, Dios āt níjájti wut jí.* ¹⁸Pánihna, Dios bícdih jwí táí jumát pínah Moisés ā wutatjidih jwí jepahat jíib nihcan caá. Páant ā jumuchah nihna, Diosdih Abraham ā táí jengah joyát pah, caandíh jwí táí jengah joyát jíib āta nihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosdih Abraham ā táí jengah joyát pahjeh muntih, jwiítbut caandíh jwí táí jengah joyóchah, “Yeéb túini caá”, Dios jwiítidih ā níj enna caá.*

¹⁹Páant ā jumuchah, édepanih tigaá Dios caán wutatdih āt naóhji? Abrahamdih páant ā níjájti táttimah, caán wutatdih āt naóhji taga, jwiít cáacwā yeéj chājnit jwí jumátidih jwí jéihyat pínah níijná. Abrahamdih Dios ā naáwátji táttimah, caán wutat jwiítidih āt jumup jí, púú Abrahamji ā jumá Cristo cáac jumnit, ā wun wūh láana. Dios ā wutatdih áih ángelwāboodíh Moisésjidih āt naóh yapaat túutup wut jí. Queét Moisésdih cáacwādih ít jwúub naóh yapaat túutup wut jí.* ²⁰Caán wutatdih Moisésdih ā naóh yapaat túutuchah, Dios caanjéh pohba cáacwādih āt naóhcap wut jí. Obohjeéhtih, “Meemdíh táí chājnit,

* 3.10 Dt 27.26 * 3.11 Hab 2.4 * 3.12 Lv 18.5 * 3.13 Dt 21.23 * 3.16 Gn 12.7

ma jumajih nihat cáacwádihbut wá túi chájipna caá”, Abrahamoodih níj naóhna, caanjéh páant át níj naáwáp wut jí.

Cristo nihat Moisés á wutatjidih á péaat

²¹¿Dios Moisésdih á wutatjidih naóhna, Abrahamdih á niijátjidih “Wá niijátji pah wá péacan níit”, níj níit át chájap? Páant át niijícan tagaá. Abrahamdih á niijátji pahjeh bíic yoobó á péabipna caá. Dios bíicdih túi jumat túut niijná, á wutatdih jepahna, caán láa bácah, á wutatjidih jwí túi jepah beedánachah, dedé peéh chájat jwiít dih áta wihcan tagaá. ²²Obohjeéhtih, jwiít nihat cáacwá yoobó yéej chájnit míic jumna, jwí yéejatdih jwí jéih cádahcatdih Dios naáwátboó á naóhna caá. Páant jwí jumuchah, Diosdih Abraham á túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut Jesucristodih jwí túi jenah joyóchah, jwiít dih Dios á túi ubbipna caá.

²³⁻²⁴But láa, Dios bíicdih túi jumat túut niijná, á wahni Cristodih túi jenah joinít, jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, Cristo á júúwát pínah játih, Moisés á wutatjidih túi jepahíhna yuhna, yéej chájnit jumna, jwí jéih jepahcat jí. Páant jwí jepahcat jíib, Dios bádí á peéh chájnit pínah jwí jumup jí. Páant jwí jumatdih jéihnit, jwiít dih túi ubni pínahdih jwí bidip jí. Pánih bidnit, Cristoíh táini doonádih joinít, caandíh jwí jepahap jí, “Queét téinit caá”, Dios jwiít dih á níj enat pínah niijná. ²⁵Pánihna, Dios bíicdih túi jumat túut niijná, but Cristodih jwí túi jenah joiná caá. Páant jwí jumuchah, caán wutatboó jwiít dih bohéni panihni á nihcan caá, búa. ²⁶Jesucristodih jepahnit jumna, yeéb nihat Dios á weh ní jumna caá. ²⁷Cristo á wépatjéh daabánit jumna, caán bíicdih jwí jumuchah, “Wá wúéh á jumat pahjeh tih yeebbút ní jumna caá”, Dios jwiít dih á níj enna caá. ²⁸Pánihna, Cristo bíicdih jumna, chéne poómp jwí nihcan caá. Pánih bíic poómpjeh jumna, “ ‘Jwiít judíowá nihcannit, queét judíowádih mácah caá’,

Dios á níj enna caá”, níj níj jenah joicá bojoó. Teo wúhnit, teo wúhnit nihcannitdihbut; neoná, yaáhdihbut “Nit mácah caá”, Dios á níj enca caá. Pánihna, yeéb nihat Cristoíhwá jumna, bíic poómpjeh tigaá ní jumup. ²⁹Cristoíhwá jumna, Abraham jumena panihnit ní jumna caá. Páant ní jumuchah, Diosdih Abrahamji á túi jenah joyát jíib caandíh á niijátji pahjeh muntih, Jesús dih ní túi jenah joyóchah, yeebdíhbut á túi chájipna caá.

Teo wúhnit nihcan, Dios á weh jwí jumat

4 ¹⁻²Ded pah jwiít cáacwá bíih jwíipí chájatdihbut yeebdíh wá jwúub náhniabipna caá. Ded á íp á éemp wunat túttimah, áih bíi déedih áih pínah á jumuchah yuhna, páantjeh wébit á jum jwuhuchah, caandíh en daonít í jéih yapa jwuhcan caá. Pánih bíboh jwuhcchah, caandíh en daonít í niiját pah chájat caá náahap. Pánih jumna, teo wúhni pahjeh á jumna caá. Obohjeéhtih, á íp á jenahatji láa á juyúchah, áih pínahdih caanjéh á bíbohhipna caá. ³Pánihna, jwiít cáacwá Jesucristodih jwí jepahat pínah játih, caán wébit panihnit jwí jum jwuhup jí. Pánih jum jwuhnit, jwí nuowá ded pah í naáwátjidih yap yohatdih úmna, jwíipí jepahap jí.*

⁴⁻⁵Páant jwí jumuchah yuhna, á jenahatji láa á juyúchah, Dios á wúéh dih nin baácna át wah bojip taga. Páant á wah bojni jwí wúéh panihnihjeh át cáac jumup wut jí. Judío wili caandíh mi weh jumuchah, Moisés á wutatjidih caandíhbut túi jepahat át náahap wut jí. Jwiítboó caán wutatdih yap yohnit jwí jumuchah, á weh yoobát jwí jumat pínahdih náah yacna, Dios á wúéh dih át wun wúhat túutap wut jí, jwí yéejat peéh chájat déedih á jíib chájat pínah niijná. ⁶Yeebbút á weh ní jumuchah, Dios wúéh Jesucristojeéh jumni Táini Espiritudih yeebdíhbut át wah bojop wut jí. Páant níjééh jumna, á teo wáacachah, “Paá”, úmcanjeh Diosdih ní jéih niijná caá. ⁷Pánihna, á weh jumna, but teo wúhnit

* 4.3 Col 2.8,20

panihnit nihcan caá, buca. Páant ã weh yoobát ñi jumuchah, yeebdíh búdí ã túi chájipna caá.*

**Pablo Galacia baacdih moón
Jesúhfwádih ã éum yacat**

⁸Jon játih yeéb Diosdih jéih jwúhcannit jumna, ñi pãpninadih túi jenah joinít, “Nin pah wã chájachah, caán weemdíh ã túi chájipna caá”, ñipí níj jenah joyóp yuh jí. Pánih chájnit, Dios yoobát ã teo wáacat pínahdih bidcan, nemépwã í teo wáacat pínahdih bidna ñi chájap jí. Pánih chájna, queétdih teo wúhnit panihnit ñi jumap jí. ⁹Pánih jumna yuhna, buu jwuh Dios yoobátdih ñi jéihyechah, caanbát yeebdíh ã jéihna caá. Páant caandíh jéihna yuhna, ¿Dépanihna buu cáacwã oboh í jenah joyátjijeh í naawátdih ñi jwúub jepah? Pánih jepahna, Diosdih weñafhna yuhna, ñi bujácán níit. Páant ñi buujácát pínahdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna ñi nuowã í naawátdih yap yohatdih éumnit, teo wúhnit panihnit ñi jwúub jum?” ¹⁰Buu Diosdih weñat túut niijná, nin pahbut ñi chájna yuh caá: Jwiít judíowã jwí nuowã í naawátdijeh jepahnit, jwí wéi láa ded pah jwípí chájat pah yeebbát bíic yoobó ñi chájna caá. “Pánih chájna, jwí túi jumbipna caá”, ñi níj jenah joiná yuh caá. ¹¹Páant ñi níj jenah joyóchah, yeebdíh búdí éum yacnit, “Weém queétdih túini doonádih búdí wã bohénachah yuhna, ¿buudní pínah níit át jumap?” wãpí níj jenah joiná caá.

¹²Wã déewã panihnitá, ñijeéh jumna, yeebdíh bohé láa, weemdíh yeejép ñi chájcap jí. Pánihna, buu bíic yoobó weemdíh yeejép chájcan, nin wã naawát pínahdih ñi túi jepahaá: Yeebdíh bohénadih bejna, Moisés ã wutatjidih jenah joicán, Cristodijeh yeebdíh wã jepahat túutap jí. Pánihna, buu Cristodijeh wã túi jenah joyát pah, yeebbát bíic yoobó ñi túi jenah joyoó. ¹³Nindih ñi náhninaá: Túbít wunna, ñi pehbóo chão jwúhnit, yeebdíh túini doonádih wã jwíih naawáp jí.* ¹⁴Páant wunni wã jumuchah yuhna, “Pablo dedé

pínah nihcan caá”, niicánjeh, yeéb weemdíh ñi bacat túutcap jí. Pánih bacat túutcan, Dioíh ángeldih, Jesucristodihbut ñi weñat pah, weemdíh ñi túi wéi jwááap jí. ¹⁵Pánih wéi jwááhñit, nin pah ñi jumátjidih wã náhnina caá: Weemdíh búdí teo wáaquíhna, dedé wã náahatdih wúhna, ñíih quíibnadih ñita wáat wúh tagaá. Pánih weíntij yuhna, ¿dépanih tigaá buu wã wihchah, ñi weñatji ã bej? ¹⁶Wã bohénitji jumna yuhna, ¿buu yoobópdih yeebdíh wã naawátji jíib, weemdíh ñi en jéih níit? ¹⁷Ñi pebhna juibínitboó “Búdí jwí teo wáacmi caá”, yeebdíh niijná yuhna, í jenah joyátboó mácah ã jumna caá. Páant í niijíchah yuhna, wã bohéátjidih, jwiútdihbut yeebdíh í cádahat túutna caá. Pánih cádahñit, íjeéh jumnit, í bohéátboodíh ñi jepahat pínahdih í náah yacna caá. ¹⁸Jwiít cáacwã bita í túi bejat pínahdih yoobópdih náah yacachah, ápí túina caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah jwí jenah joyóchah, ápí túican caá. Ñijeéh jumna, wãpí túi teo wáacap jí, ñi túi jumát pínah niijná. Buu ñijeéh wihcan yuhna, bíic yoobó ñi túi jumát pínahdih wã náah yacna caá. ¹⁹Yeebdíh búdí wã oyochah, wã weh panihnit ñi jumna caá. Pánih oinit, yeebdíh búdí wã náhni dahwana caá. Pánih bóodí mácah jenah joiná, yad wili mi weép jáaat pah túbani wã jumna caá. Pánih jumna, ded pah Cristo ã jumátji pah yeebbát ñi jumát pínahdih búdí wã náah yacna caá.* ²⁰Butéh ñijeéh wã jumuchah, áta túi tagaá. Pánih bíicdih jumna, júihcanjeh naóhñit, yeebdíh wã jéih míic wéhenachah, chah áta túi tagaá. Obohjeéhtih, ninboó jumna, yeebdíh búdí mácah jenah joiná caá wã chájap.

Agar Sarajih ded pah í jumátji

²¹Yeéb weemdíh ñi joi jwúhuú. Biquína Diosjeéh túi jumíhna, jwiít judíowã jwí nuowã í naawátdijeh ñi jepahna yuh caá. Caandíh jepahíhna yuhna, ded pah í naóh daacátjidih ñi túi beh joicán caá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, nin pah Moisés ã daacátjidih wã naóhbipna caá,

* 4.5-7 Ro 8.15-17 * 4.9 Col 2.8,20 * 4.13 Hch 16.6 * 4.19 Ro 8.29; 2Co 3.18; Fil 3.10

ñi túi beh joyát pínah niijná: ²²Abraham chénewá át weh jumup wut jī. Caandíh teo wūhnih Agar bíic mit wūéh jumup wut jī. * Á áa yoobát Sarabot bíic mit wūéh jumup wut jī. * ²³Pánihna, caandíh teo wūhnihboó, jáap wili jumna, Ismael pínahdih mit weh jumup wut jī. Obohjeéhtih, “Majeéh bóli, Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátji pahjeh, Saraboó túb beh wili jumna yuhna, Isaac pínahdih mit weh jumup wut jī.

²⁴⁻²⁵Queét chénewá yaáhdhíh ded pah ā yapatji jwiítidih ā túi naóhna caá. Teo wūhnih Agardih jenah joinít, Arabia baácboó jumni Sináí jeéboodíh jwí jenah joiná caá. Caán jeéboó Dios Moisésdih ā wutátjidih át wūhup wut jī, jwí nuowá í túi jepahat pínah niijná. Caán wutatdih jepahna, teo wūhniit pah ít jumup jī. Pánihna, Agar teo wūhnih mi jumat pah, jwiít cáacwá caán jeéboó ā wutatjidih jepahíhniit, jwiítbút teo wūhniit panihniit jwí jumna caá. Páant ā jumuchah, caán Sináí jee pánihni teo wūhnih Agar mit jumup jī. Pánihna, caánt teo wūhnih caán jee pánihnih mi jumat pah, búu Jerusalén tétchidih moón caán wutatdih jepahíhniit, mi juimená panihniit í jumna caá. Pánih jumniit, queébtút bíic yoobó teo wūhniit panihniit jumna, Dios weh í nihcan caá.

²⁶Obohjeéhtih, teo wūhcannih Saraboodíh jenah joinít, “Majeéh bóli Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátjidih jwí náhnina caá. Pánihna, Abraham Dios ā niijátjidih ā túi jenah joyátji pah, jwiítbút Cristodih túi jenah joinít jumna, Sara mi juimená panihniit jwí jumna caá. Pánih jumniit, Dios pehbhoó jumni jáap Jerusalén tétchidih moon pánihniit jwí jumna caá. ²⁷Dios naáwátidih naóh yapani Isaías jwí éet Sara ded pah mi yapatjidih jenah joinít, nin baácboó jumni Jerusaléndih, jeáboó jumni Jerusaléndihbút ded pah ā yapat pínahdih Dios át jenah joyát tútutap jī. Caandíh jenah joinít, nin pah át niíf daacáp tají:

“Weh wihcannih, búdí ma wēi ñaacá. Weép jumna tubatdih jéihcannih jumna yuhna, ma weh jumbipna caá. Ma juimená dawá jumniit, meemdíh teo wūhnih mi juimená chah í jumbipna caá. Pánihna, ma túi weñee”, át niíf daacáp tají. (Is 54.1)

Páant niíf daácnit, chah dawá mi juimená í jumat pínahdih naóhna, jeáboó jumni Jerusalén tétchiboó dawá Jesucristodih jepahniití í jumat pínahdih niíf naóhna át chājap tají. Agardih Abraham ā yohat pah nin baácboó jumni Jerusaléndih í yohat pínahdihbút niíf naóhna át chājap tají.

²⁸Pánihna, Dios ā niijátji pahjeh Sara wūéh Isaac át cáac jumup wut jī. Pánihat pah, “Weemdíh ma túi jenah joyát jīb, nihah baácđih moondíh wā túi chājbipna caá”, Dios Abrahamdih ā niijátji pah, Cristodih jepahniit ñi jumuchah, yeebdíh bút át túi chājap taga. ²⁹Queét chénewá ā wehdih ded pah ā yapatjibút jwiítidih nin pah ā bohéna caá: Dios ā niijátji pahjeh Túini Espiritu ā teo wáacachah, Isaacji át cáac jumup wut jī. Páant ā cáac jumuchah enniit, ā úud jeñé Ismaeljiboó caandíh eníhcan, yeejép át chājap wut jī. * Búubút ā chājatji pahjeh jwí nuowá í naáwátjidih jepahíhniitboó jwiít Cristodih jepahniitdih yeejép ípí chājna caá. ³⁰Páant yeejép í chājachah yuhna, Moisés nin pah ā niíf daacátjidih jwiítidih túi jenah joyát caá náahap: “Sara mi áa Abrahamjidih nin pah mi niijíchah, Dios át jepahat tútutap wut jī: ‘Jwiítidih teo wūhnih wūéh, Ismael, míh bíi déedih ā jéih bíbohcan níft. Jwí wūéh yoobát Isaacboó caandíh ā bíbohbiipna caá. Pánihna, jwiítidih teo wūhniidih mi wūéhjíh bíaboó ma bejat tútutú’, mit niijíp wut jī””, Moisés át niíf daacáp tají. * Páant ā niíf daacátjidih jenah joinít, jwiít Isaac panihniit jwí jumuchah, Dios caandíh ā túi chājat pah, jwiítidihbút ā túi chājbipna caá. ³¹Pánihna, wā déewá panihniitá, teo wūhnih Agar mi juimená panihcan, teo wūhcannih Saraboó mi juimená panihniit jwí jumna caá.

* 4.22 Gn 16.15 * 4.22 Gn 21.2 * 4.29 Gn 21.9 * 4.30 Gn 21.10

**Teo wáhnit panihnit jwí jumátdih
Cristo á cádahat táutat**

5¹Teo wáhnit panihnit jwí jumcat pínah niijná, Cristo jwiítidih át wun wúhup wut jí.* Páant á wun wúhuchah, “Caandih túi jenah joiná, Dios bíicdih wá túi jumátpina caá”, niijnit, caandih ní jepahap jí. Pánih jepahnit, “Moisés á wútatjidih wá túi jepahachah, Dios weemdih á túi enbipna caá”, ní niíf jenah joicá bojoó. Jesúsdih cádahcanjeh, túi wép níhnt panihnit ní jumúú. Pánih jumnit, bita í wútatdih jepahcanjeh, teo wáhnit panihnit ní jwáub waadca bojoó.

²Weém, Pablo, nindih wá naáwáchah, ní túi jenah joyoó: “Bóodnit jumna, Diosjeéh jwí túi jumátpina caá”, nííf jenah joinit, ní míic bóodat táutuchah, Cristo yeebdih á wun wúhatji dedé pínah áta nihcan tagaá. ³Búutéh wá niiját pah, wá jwáub naóhbpina caá. Ded bóodat táutniboodih nihát Moisés á wútatjidihbut jepah beedáat caá náahap. ⁴Diosjeéh túi jumat táut niijná, caán wútatdih túi jepahíhnt jumna, yeebjéh Cristoboodih ní cádahna caá. Pánih jepahíhna, Dios yeebdih oinit, á teo wáacatdihbut míic jáhna caá ní chájap.

⁵Obohjeéhtih, jwiítboó Táini Espíritu á teo wáacatjilh Cristodih jwí túi jenah joiná caá. Páant jwí túi jenah joyóchah, “Queét táinit caá”, jwiítidih Dios á niíf enna caá. Páant niíf ennit, á pehbóó jwí jwiínachah, jwiítidih á táut nuám péabipna caá. Páant á táut nuám péanachah, túini yoobát jwí jumat pínahdih jwí páina caá. ⁶Pánihna, jwiít Jesucristóh wá bóodnit jumna, bóodcannitbut jwí jumuchah, Dios jwiítidih bíic yoobó á enna caá. Cristodih túi jenah joiná, bitadih túi oinit, teo wáacnit jwí jumuchah ennit, Dios jwiítidih á túi wéibpina caá.

⁷Wá déewá panihnitá, yeéb Cristodih ní túi jenah joyóp yuh jí. Obohjeéhtih, táini dooná yoobátdih ní túi jenah joyóchah yahna, zdéhe tibeé yeebdih cádahat táutni? ⁸Dios yeebdih níoniboó queétdih páant át naáwát

táutcan tagaá. ⁹Nindih ní náhninaá: Búdí pan pínahdih á paa béjat pínah niijná, bainíbit paáat táutnijeh á náahna caá. Pánihat pah, wá túttimah jwóhnt, yeebdih mácah í bohénachah, daocánnit yahna, dawá yeebdih í táut nuúmat táutna caá.* ¹⁰Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúsdih wá túi jenah joyóchah, weemdih weñanit, nin pah á niíf jenah joyát táutna caá: “Jwí Maáh queétdih á túi teo wáacbpina caá, queétdih mácah í bohéatdih cádahnit, wá bohéatjidih yoobópdih í jwáub jenah joyát pínah niijná”, á niijná caá. Obohjeéhtih, ded yeebdih yéejaniboodih Dios búdí á peéh chájbpina caá.

¹¹Wá déewá panihnitá, queét mácah naóhnt weemdih nin pah í niíf yeena caá: “ ‘Bóodat táutnit, Diosjeéh ní túi jumátpina caá’, Pablo apí niíf naóh bohéna caá”, í niijná yuh caá. Páant wá bohénachah nihna, queét weemdih yeejép íta chájcan tagaá. Obohjeéhtih, cruzboó Jesucristo á wun wúhatjidih wá bohéat peéh weemdih í jwíhna caá. ¹²Pánihna, bóodat táutnitboó, yeebdih yeejép í chájat peéh, biáboó í beje naáh.

Oina, wútatdihbut jwí jepahat

¹³Wá déewá panihnitá, “Wá wútatdih jepahna, wájeéh í túi jumátpina caá”, Dios yeebdih níonit, át niíf jenah joicáp jí. Obohjeéhtih, watnit panihnit jumna, “Buu caán wútatdih jepahcan, ded pah yeejép wá jenah joyátidihjeh wá chájbpina caá”, ní niíf jenah joicá bojoó. Páant niíf jenah joicánjeh, búdí oinit, ní túi míic teo wáacá.*

¹⁴Moisésjiboó nin pah át niíf wútap jí: “Meém míicjeh ma míic oyat pah, bitadihbut oinit, ma túi teo wáacá”, át niijp jí.* Pánihna, bitadih túi oina, nihát bíih á wútatdihbut túi jepahna caá jwí chájap.* ¹⁵Nuñúpwá í míic chāacát pah, mácah bohénitdih joiná, yeebjéhbut tūbit míic jwíhna caá ní chájap. Páant ní chájatdih cádahcan, yeebjéh ní míic yéeja beedábpina caá.

* 5.1 Jn 8.32-36 * 5.9 1Co 5.6 * 5.13 Mt 20.26 * 5.14 Lv 19.18 * 5.14 Ro 13.8-10

**Túini Espíritu
ded pah jwiítidh ā náah yacat**

¹⁶Nin pah yeebdíh wā niíf wēp naóhna caá: Túini Espíritu ā teo wáacatjĩh ded pah yeebdíh ā náah yacat pahjeh ñi túi jumúú. Pánih jumna, yeejép ñi jenah joyát pah ñi chājcan niít. ¹⁷Ded pah jwiítjeh yeejép jwí náahatdih chājna, Túini Espíritudih en jūihnit dée pah jwí jumna caá. Caán ā náah yacatdih chājna, jwí náahatboodíh jwí chājcan niít. Páant ā jumuchah, ded pah yeejép jwí jenah joyát dihjeh chājcan, Túini Espíritu ā náah yacatdih chājat caá náahap.*
¹⁸Túini Espíritu ded pah ā náah yacatdih chājnit jumna, “Diosjeéh wā túi jumat túut niijná, Moisés ā wutatjidih túi jepahat caá weemdíh náahap”, ñi niíf jenah joicán caá.

¹⁹Diosdih jepahcannitboó yeejép ī jenah joyát dihjeh chājnit, nin pah ī chājatdih jwiít nihat jwí jéihna caá: Yeej chājnit, yeej chājatdih jenah joinít, tíic jenah joicánjeh í náah chājnit ī jumna caá. ²⁰“Nin weemdíh teo wáacni caá”, Dios yoobat nihcannidih niíf wēinit, jióhñit, míic eníhcannit, míic jūihñit, bita ī bíbohathdih en ñinahñit, waícanjeh íjñit, bitadih teo wáacatdih jenah joicánjeh, queétjeh maáta pah jenah joinít ī jumna caá. Míic en jūihñit, táthci wahnit, “Yeéb máach moón caá”, niíf en jūihñit ī jumna caá. ²¹Bitá ī túi jumuchah en íjñit, máihñit, máihñatdih yaádh metatdihbút bidñit, búdí babbhat dooná jumat joiná wēinit ī bejna caá. Pánihat caá yeej jenah joinít, ípí chājna caá. Játh yeebdíh wā niiját pahjeh, búbút wā jwúb niíf naóhna caá: Det pánih chājnit Dios ā maáh jumapboó ī jéih jumcan caá.

²²Obohjeéhtih, Túini Espíritu ā teo wáacatjĩh nin pah jwí jumna caá: Dios jwiítidh ā oyatdih jéihñit, túi wēinit, jwiítbút bitadih jwí oina caá. Éumcan, túinijeh jwí jumna caá. Yójahcan, ded pah bita ī chājachah yuhna, queétdih wafcanjeh íjcan, túinijeh jwí jumna caá. Bitadih túi teo wáacnit, túi chājnit jwí jumna caá. Diosdih, cáacwádhbút ded

pah jwí niijátji bíic yoobó péanit jwí jumna caá. ²³“Weém chah jéihni wā jumna caá”, jwí niijcán caá. Ded pah yeejép chājat jenah joyát ā jūúwúchah yuhna, caandíh joyáh bojñit, jwí chājcan caá. Páant jwí chājachah enñit, “Moisés ā wutatjidih jepahcan, queét yeejép ī chājna caá”, det ī jéih niijcán caá. ²⁴Jesucristoíhwā jumna, yeejép chājat jwí jenah joyátjidih jwí jepah cádahap jī.*
²⁵Pánih cádahñit, Túini Espíritu ā náah yacatboodíh wēi jepahñit, jwí chājat dée caá.

²⁶Pánih chājñit, “Wā déewádh chah wā jéihna caá”, niíf jenah joicánjeh, jwiítjeh jwí míic íjcan, jwí déewá ī túi jumuchah enñit, jwí en íjca bojat dée caá.

Jesúíhwā ī míic teo wáacat

6 ¹Wā déewá panihñitá, ñi túi míic teo wáacá. Pánih míic teo wáacnit, bíic ñijeéh jumni ā tái chājcatdih enñit, Túini Espíritu ā teo wáacatjĩh caandíh ñi túi míic wéhenaá, túut nūmñit, túinijeh ā jwúb chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, yeéb míicjehbút ñi túi chāja chaáh, “Yeejépdih chājna”, niijná. ²Ñijeéh jumnit yeejép ī yapachah enna, queétdih ñi teo wáacá. Pánih míic teo wáacna, Cristo ded pah ā náah yacatdih jepahna caá ñi chājap.

³“Bita chah túi chājni jumna, dedé teo wáacatdih wā náahcan caá”, ded niíf jenah joiná, caanjéh míic yeena caá ā chājap. ⁴Ded pah ñi chājatdih jenah joinít, “Nin túini caá. Caán yeejép caá”, niíf jéihyat caá náahap. Pánih jéihna, ded pah ñi chājat túini ā jumuchah, bitadih ded pah ā yapatdih jenah joicánjeh, ñi túi wēibipna caá. ⁵Jesús jwiítidh ded pah ā náah yacatdih jepahna, jwí jepahcabbút jwiítjeh jwí níwat pínah ā jumna caá. Bitaboó jwiítidh ī jéih ñio wúhcan caá.

⁶Det túini doonádh bohénitboó queétdih naóhñidih ī túi teo wáaca naáh, dedé ā náahatdih ā bíbohath pínah niijná.

⁷Ded pah jwí chājatdih jenah joinít, nindih náhñiat caá náahap: Jwiít cáacwáboó dedédih jwí momochah,

* 5.17 Ro 7.15-23 * 5.24 Ro 6.3-14; Gá 2.20; 6.14

caanjéh ā jwáub chíh jūwúchah, caandíhjuh jwí bíbohípna caá. Túinadiníh nínonit, jwí momochah, túini ā chíh jūóhípna caá. Obohjeéhtih, yeejépnadiníh jwí momochah, táicanni āta chíh jūóh tagaá. Pánihat pah, jwiít cáacwádihbut bíc yoobó ā jumna caá. Ded pah jwí chājachah, bíc yoobójuh muntih jwiítidihbut ā yapbípna caá. Ní túi náhninaá, Dios nihat jéihnidih jwí jéih tíohcan caá. Pánihna, “Weém wā túi chājcatdih Dios ā encan caá”, ní níj míc yeeca bojó.* ⁸Ded ā weñat pínahdihjuh chājna, yeejép ā chājachah, ā yéej chājat jíib, iiguípna ā bejbípna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espiritu ā náah yacatboodíh jepahna, ā túi chājat jíib, páantjuh Diosjeéh ā jumbípna caá. ⁹Dios ā jenahat láa, túi chāj cádahcan, túinidih jwí bíbohípna caá. Páant jwí bíbohahat pínahdih jéihnit, túi chāj chucán, jwí cádahca boj jíih.* ¹⁰Dedé teo wáacatdih í náahachah, jwí buájáat pah bóo, nihat cáacwádih jwí túi chāj jíih. Jwí déewā panihnit Jesúfhwádih bácah, chah jwí míc túi teo wáacat dée caá.

Pablo naóh péanit, ā túyat tútat

¹¹Nin núodih wā chéen ā daác wūhup be. Pánihna, nin péeni naawátidih dahwani wā daacátidih ennit, “Pablojuh jwiítidih āt daác wahap taga”, ní níj jéihbípna caá.

¹²Buā queét yeebdíh yee bohénitdih wā jwáub naóhbípna caá. Queét yeebdíh bóodat túatnitboó jwí déewā queétdih í wēi enat pínah níjna, páant í bohéna caá. Jesús cruzboó ā wun wūhatjidihjuh bohéna, queétdih jūihnit, jwí déewā yeejép íta chāj tagaá. Páant yeejép yapatdih náahcan, queét yeebdíh í bóodat túatna caá. ¹³Queét bóodat

túatnitboó Moisés ā wutatjidih túi jepah beedácan yuhna, yeebdíh caandíh jepahat túatnit, í bóodat túatna caá. Bitá jwí déewā “Queétboó Gálatasdih moón Jesúfhwádih ít túi bóodat túatup tagaá”, queétdih í níj wēi naawát pínah níjna, páant í bohéna caá.

¹⁴Obohjeéhtih, cáacwā weemdíh í túi wēi naawát pínahdih weémboó wā bidcan caá. Pánih bidcan, jwí Maáh Jesucristo cruzboó ā wun wūhatjidihjuh cáacwā í wēi naawát pínahdih wā náah yacna caá. Weemdíh ā wun wūhuchah, nemép Dioíh nihcannitdih yeejép ā chājat túatuchah yuhna, weémboodíh ā buájácan níit. Páant yeejép í chājachah yuhna, wā en yaccan níit. ¹⁵Jwiít Jesucristofhwā jumna, Dios jwiítidih ā enechah, bóodnit, bóodcannitbut jwí jumuchah, bíc yoobó dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, túiniboodíh jwí túat nuumúchah ennit bácah, búdí yoobát ā wēi enna caá.*

¹⁶Nin wā bohéatdih túi jepahnit, Diosjeéh úmcanjuh ní túi jumá. Dios yeebdíh jíjgah ennit, ā teo wáaca naáh. Bíc yoobó ā teo wáacat pínahdih nihat áihwádih wā náah yacna caá.*

¹⁷Nin wā pée naawátbit caá: Jwí Maáh Jesúsdiuh teo wūhni wā jumat jíib, weemdíh í puñat yahwítji páantjuh wíih bácahdih wā duoná caá. Páant yaoh duoní wā jumuchah ennit, “Pablo Jesúfh túini doonádih Dios ā naawát túatni nihcan caá”, weemdíh í jwáub níj tac buágaca bojo naáh.

¹⁸Wā déewā panihnitá, jwí Maáh Jesucristo yeeb nihatdih búdí oinit, ā túi teo wáaca naáh. Pánih náah yacnit, yeebdíh búdí oinit, wā túyat túatna caá.

Páant bóojeh tigaá wā daacát.

Pablo

* 6.7 Pr 22.8; Os 8.7 * 6.9 2Ts 3.13 * 6.15 Jn 3.3-7; 2Co 5.17 * 6.16 Sal 125.5; 128.6